

A Fővárosi Ítéltábla dr. Tordai Csaba ügyvéd (fél címe 2) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek, ... jogtanácsos által képviselt Miniszterelnökség(Budapest, Kossuth Lajos tér 1-3.) alperes ellen, közérdekű adat kiadása iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2013. augusztus 30. napján meghozott, 70.P.20.612/2013/13. számú ítélete ellen az alperes részéről 15. és 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 45.000 (negyvenötezer) forint együttes első és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a felperes részére az Orbán Viktor miniszterelnök és ..., azja által 2012. november 30-án aláírt szándéknyilatkozatot és annak mellékleteit.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 31.750 forint perköltséget.

Megállapította, hogy a le nem rótt 36.000 forint illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info tv.) 3. § 5. pontját, 26. § (1) bekezdését, 27. § (1) bekezdését, 31. §-át, a 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 10. § b) pontját, az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdését, és a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 130. § (1) bekezdésének g) pontját, a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény 3. § 1a. pontját.

Abból indult ki, hogy a perben nem képezte vita tárgyát, a felperes által kiadni kért szándéknyilatkozat és mellékleteinek közérdekű adat jellege.

Előkérdezként foglalkozott az alperesi ellenkérelem alapján azzal, hogy a felperes megfelelő személlyel szemben indította-e meg a pert. Mivel az alperes utasította el a felperes közérdekű adatigénylését, a per megszüntetésének - a

nem megfelelő alperes perlésére hivatkozással - nem volt helye. A per érdemi kérdésének minősül, hogy az alperes a kiadni kért adat kezelőjének minősül-e.

Nem fogadta el azt az alperesi védekezést, hogy az alperes a kiadni kért adattal kapcsolatosan nem végzett döntés-előkészítési tevékenységet, mivel jogszabály alapján a Miniszterelnökség a miniszterelnök döntés-előkészítő munkaszerve. Arra nézve az alperes nem szolgáltatott bizonyítékot, hogy a tényleges előkészítést más szakminisztérium végezte, erre a perben csak hivatkozott. Megállapította azt is, hogy a Kormány képviselőjében a miniszterelnök volt, aki a nyilatkozatot ünnepélyes keretek között aláírta. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság az ellenkező bizonyításig a miniszterelnök munkaszervét a miniszterelnök által létrehozott adat vonatkozásában adatkezelőnek tekintette. Megállapította azt is, hogy a szándéknyilatkozatnak, mint adatnak nem csak az alperes lehet a kezelője, hanem ilyen lehet a Kormány, illetőleg az előkészítésben részt vevő egyéb szaktárcák is.

Az 1583/2012. (XII. 15.) Korm. határozat alapján úgy ítélte meg, hogy ez olyan rendelkezést nem tartalmaz, amelyből arra lehetne következtetni, hogy a szándéknyilatkozat vonatkozásában az adatkezelői minőség más miniszter, vagy minisztérium részére került átadásra. A kormányhatározat felhívja a nemzetgazdasági és a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy a szándéknyilatkozatot követően a megkötendő szerződéshez szükséges jogszabály-módosításról rendelkezzenek. Ebből arra következtetett, hogy a szándéknyilatkozat aláírását követő adatok létrehozására adott lehetőséget a szaktárcáknak. Ezt támasztja alá továbbá az is, hogy a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium a szándéknyilatkozat vonatkozásában nem tekintette magát adatkezelőnek a rendelkezésre álló okirati bizonyíték alapján, másrészt a minisztérium úgy nyilatkozott a perben, miszerint az általa titkosított és ez alapján kezelt adatok körébe a szándéknyilatkozat nem tartozik.

Az alperesi védekezésben foglaltakra tekintettel az elsőfokú bíróság foglalkozott azzal is, hogy az alperes, mint a miniszterelnök döntés-előkészítő szerve az adat létrehozásakor szükségképpen rendelkezett a szándéknyilatkozatból és mellékleteiből példánnyal. Azt azonban nem bizonyította, hogy az adatkezelői minősége megszűnt, vagyis az adatot továbbította. Az alperesnek mindemellett joga és lehetősége a kiadandó adatokat tartalmazó okiratok szakminisztériumtól való beszerzése.

Megállapította, hogy a szándéknyilatkozat nem vitásan állami tulajdonú cég részvényvásárlásáról, illetve az ezért történő állami helytállásról, azaz közpénz felhasználásáról rendelkezik. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság mindaddig az adat létrehozóját tekintette adatkezelőnek, amíg az nem bizonyítja, hogy az adat kezelését más szerv, vagy személy részére átadta.

Az alperesnek a kért adat korlátozott terjesztésű minősített adattá nyilvánításával kapcsolatos hivatkozásával összefüggésben megállapította, hogy a jogszabály alapján minősített adatnak kizárólag az olyan adat minősül, amelyet az arra jogosult minősítő ilyennek minősített. A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium tájékoztatása alapján arra lehetett következtetni, hogy a felperes által kiadni kért szándéknyilatkozat és annak mellékleteit nem minősítették korlátozott terjesztésű adattá. Az a körülmény, hogy ezek a dokumentumok tartalmilag részben egyeznek az egyébként korlátozott terjesztésű minősített adatokkal, nem zárja ki a kiadni kért adatok közérdekű adatkénti megismerését.

Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben elsődlegesen kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és a per megszüntetését. Másodlagosan indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását. Álláspontja szerint a közérdekű adat megismerésével kapcsolatos perindítás feltételei közül az alperessel szemben egyik sem áll fenn. Az adatigénylést nem utasította el, és az eljárása során mindenben a jogszabályok, illetőleg a rá vonatkozó szabályzat rendelkezéseinek megfelelően járt el. Nem tekinthető eredménytelennek a megkeresés, amikor a felperest tájékoztatta arról, hogy a kiadni kért adattal fizikailag nem rendelkezik, megkeresését pedig megküldte a tényleges adatkezelők részére. Megjegyezte, hogy az elsőfokú bíróság ítélete nem tér ki arra a kérdésre, hogy a felperes miért csak a jelen per alperesével szemben kezdeményezett eljárást, azon szervekkel pedig, amelyeket az alperes maga is adatkezelőnek jelölt meg, nem. Fenntartotta azon álláspontját, hogy a felperes által kiadni kért közérdekű adat vonatkozásában nem minősül adatkezelőnek. Kizárólag azon tényből, hogy a miniszterelnök a Kormány döntésének eleget téve kézjeggyével látta el a szándéknyilatkozatot, az nem tekinthető a miniszterelnök egyedi döntésének. Határozottan állította, hogy a kért adatok a ténylegesen nincsenek a birtokában, azokat nem kezeli. Abban az esetben, hogy ha a bíróság kötelezi az alperest ennek a szándéknyilatkozatnak a kiadására, annak legjobb szándéka ellenére sem fog tudni eleget tenni. Ilyen körülmények között pedig az elsőfokú bíróság téves jogértelmezés alapján és a rendelkezésre álló bizonyítékok nem megfelelő értékelésével állapította meg az alperesi adatkezelői minőséget. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az adatkezelői minőséget megszüntető, illetőleg az adatkezelői jogot átadó okirat benyújtását kívánta meg az alperestől az adatkezelői minőség megszűnésének igazolására, holott az eljárás során egyértelművé vált a bíróság azon álláspontja, mely szerint önmagában az a tény, hogy a miniszterelnök aláírta a szándéknyilatkozatot, megalapozza az adatkezelői minőségét. Ebből arra lehetett következtetni, hogy az elsőfokú bíróság nem ítélte lényeges kérdésnek azt, hogy a fizikai valójában a kért adat kinek a kezelésében található. A jogszabályi rendelkezések alapján a miniszterhez átkerülő feladat- és hatáskörök tekintetében az ellátásukhoz kapcsolódó egyéb feladatokra, jogosultságokra és kötelezettségekre kiterjedően az átvevő minisztériumot kell jogutódnak tekinteni. Ennek alapján, valamint a hivatkozott kormányhatározatra tekintettel, a jogszabály erejénél fogva került át a feladatok ellátására kijelölt minisztériumokhoz az adatkezelői minőség. Az elsőfokú bíróságnak azon álláspontja, hogy az alperesnek meg van a lehetősége az adatoknak a szakminisztériumtól való beszerzésére, felveti azt, hogy az alperes bármely közérdekű adat kiadása tárgyában megkereshető, mivel annak beszerzése számára nem jelenthet nehézséget. Az elsőfokú bíróság ítéletében tévesen alkalmazta a minősített adat törvényi definícióját, mert a szándéknyilatkozatot, mint dokumentumot és a minősített adat fogalmát összemosva, és arra következtetett, hogy ha a szándéknyilatkozat nem képezi mellékletét a minősített előterjesztésnek, úgy az nem jelent kivételt a közérdekű adat megismerhetősége szempontjából. Álláspontja szerint a minősítő nem dokumentumokat, hanem adatokat minősít. Abban az esetben, ha a szándéknyilatkozat egyes részei, adatai megegyeznek a minősítéssel, a védett adatok körével, akkor minősített adatok kiadására nem kerülhet sor, illetve ezeket esetlegesen felismerhetetlenné kell tenni.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Az alperes a felperes adatigénylését nem teljesítette, ezért a perindításhoz meghatározott feltétel teljesült, és ezen nem változtat az a körülmény sem, hogy az alperes a belső szabályzata alapján más szervhez továbbította az adatigénylést. Az adatkezelői minőségről való döntés a per érdemi kérdése, ezért

ebben a bíróság ítélettel határoz, ebben a körben permegszüntetésnek nem lehet helye.

Az alperes adatkezelői minőségével összefüggésben főszabályként nincs relevanciája az irat fizikai birtoklásának. A jogszabályi meghatározás szerint az adat kezelésének célját meghatározó, az adatkezelésre vonatkozó döntések meghozója és végrehajtója is adatkezelőnek minősül. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a miniszterelnök döntéseit az alperes készíti elő, és az alperes minősül a miniszterelnök hivatali munkaszervezetének. Arra nézve pedig nem merült fel a perben adat, hogy a megállapodást más minisztérium készítette volna elő, ezért adatkezelőnek mindenképpen az alperes minősül. Nem érinti az adatkezelői minőséget az sem, hogy a Kormány más miniszterek számára feladatot határozott meg a megállapodás végrehajtásával összefüggésben.

Az alperes nem igazolta a perben azt, hogy a per tárgyát képező dokumentumot más szerv részére átadta.

Az Info tv. szerint az alperest terheli annak bizonyítása, hogy az adatigénylést jogszerűen tagadta meg, így bizonyítania kellett volna, hogy az igényelt adatok minősített adatnak minősülnek. Ilyen bizonyítást azonban az alperes eredménnyel nem tudott vezetni, ezért azt a terhére kell értékelni. A jogszabály szerint a minősítést az köteles kezdeményezni, akinél az állami vagy közfeladat ellátása során a minősítési feltételeknek megfelelő adat keletkezett. Mivel ez az adat az alperesnél keletkezett, amennyiben azt minősítették volna, arról az alperes nyilvánvalóan rendelkezne bizonyítékkal.

A fellebbezés alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakat nem osztotta, ezért határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta.

Helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor a felperes keresetét érdemben vizsgálta, és az alperes permegszüntetés iránti kérelmének nem adott helyt. Az Info tv. 31. § (1) bekezdése szerint, az igény elutasítása, vagy a teljesítésre nyitva álló határidő eredménytelen eltelte esetén lehetséges közérdekű adat megismerése iránti igényt érvényesíteni a bíróság előtt. A keresetlevél mellékletével csatolt alperesi levél alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy az alperes a felperesi igényt nem teljesítette, bár az igényt határozottan nem utasította el. A teljesítésre nyitva álló törvényi határidő a felperes szempontjából egyértelműen eredménytelenül telt el. A felperes az alperesi nyilatkozat alapján választása szerint pert kezdeményezhetett az alperessel szemben, illetőleg külön közérdekű adat megismerése iránti kérelmet terjeszthetett elő az alperes által megjelölt szervezeteknél is. A felperest a per kezdeményezésekor nem kötik az alperes irányába tett nyilatkozatai, ettől függetlenül vélekedhet úgy, hogy az adatigénylést továbbra is az alperestől kell igényelnie. A jelen perben kizárólag azt kellett vizsgálni, hogy a felperes azzal a szervezettel szemben kezdeményezett-e pert, melynél a közérdekű adatigénylést előterjesztette, tekintettel arra, hogy az Info tv. 31. § (3) bekezdése szerint ezen szervezettel - a Pp. 130. § (1) bekezdésének g) pontja szerinti megfogalmazással, a jogszabályban meghatározott személlyel - szemben kell kezdeményezni az eljárást. Ennek a feltételnek a felperes megfelelt, ezért permegszüntetési ok nem állt fenn, és a Pp. 251. § (1) bekezdésére hivatkozással az elsőfokú bíróság határozata hatályon kívül helyezésének jogszabályi feltételei nem álltak fenn.

A fellebbezésben foglaltakra hivatkozással - részben visszautalva a fentiekre - az elsőfokú bíróságnak nem volt indokolási kötelezettsége azzal kapcsolatosan, hogy a felperes miért kizárólag a jelen per alperesével szemben kezdeményezett pert. A felperes az alperesi tájékoztatás alapján több, számára nyitva álló lehetőség között választhatott. A közérdekű adatok megismerése iránt az Info tv. 28. § (1) bekezdése szerint bárki igényt nyújthat be, és elsősorban erre

tekintettel a perben egyáltalán nem vizsgálhatók az adatkérés és perindítás felperesi motivációi.

A közérdekű adat megismerésére vonatkozó igény teljesítésére nyilvánvalóan az olyan adatkezelő képes, aki az adatigénylés idején tényleges adatkezelést végez. Az elsőfokú bíróság nem hagyhatta teljesen figyelmen kívül azt az alperesi védekezést, mely szerint esetében tényleges adatkezelés nem történik, ezért az adatigénylésnek ilyen objektív okból nem tud eleget tenni. Az adatigénylő általában bizonyos rendelkezésére álló információkból tud következtetni arra, hogy az adatigényléssel kinél kell fellépni. A külvilág számára nyilvánvalóan az adat tényleges birtoklása (tárolása) olyan tény, amely az adatkiadás adott személlyel szembeni kezdeményezését megalapozhatja. Kizárólag logikai alapon, azonban nem lehetséges a megismerni kívánt adat alperesi adatkezelés körében való értékelése, ha az alperes következetesen azon az állásponton van, hogy nincs az adat birtokában, és a felperesi igényt nem tudja teljesíteni.

Másodsorban figyelembe kellett venni a másodfokú bíróságnak az alperes által a fellebbezési tárgyaláson benyújtott Nemzeti Fejlesztési Minisztérium által tett írásbeli nyilatkozatot, mely szerint a felperes által igényelt adat tekintetében a minisztérium minősül adatkezelőnek (4/A/1. sorszámú beadvány). Ezt a bizonyítékot a Pp. 235. § (1) bekezdésének utolsó mondata alapján, mint új bizonyítékot értékelni kellett, függetlenül attól, hogy az érintett minisztérium a per során ellentétes nyilatkozatot tett. Ezzel kapcsolatosan azonban perjogi következmény nem volt levonható, mivel a minisztérium nem állt perben, és az esetleges rosszhiszemű pervitel a nyilatkozatok különbözősége alapján kifejezetten az alperes terhére nem volt róható.

Az Info tv. 31. § (2) bekezdése szerint, a megtagadás jogszerűségét és a megtagadás indokait az adatkezelőnek kell bizonyítania.

Az alperesi érdemi nyilatkozatai, illetőleg a másodfokú eljárás során csatolt okirattal mindvégig azt kívánta bizonyítani, hogy adatkezelőnek nem minősül, és emiatt alaptalan vele szemben a kereseti kérelem. Ez a bizonyítás pedig az alperes részéről eredményre vezetett.

A felperesi fellebbezési ellenkérelemben foglaltakkal kapcsolatosan a másodfokú bíróság arra mutat rá, hogy a közérdekű adat kiadása, az adat megismerésének körében az adatkérés idején fennálló tényleges adatkezeléshez kötődik. Abból a tényből, hogy egy szándéknyilatkozat jelentőségét hangsúlyozva a miniszterelnök látja el kézjeggyével, még nem jelenti azt egyértelműen, hogy az így keletkezett adatokat érintően az alperes adatkezelővé válik. Amennyiben valamely korábbi aktus, vagy tevékenység következtében minősül a szervezet adatkezelőnek, kizárólag a korábbi adatkezelés ténye alapján, alapvetően a szervezeti elkülönülés miatt, a jogszabály adatkezelésre vonatkozó meghatározása (Info tv. 3. § 9. pontja) alapján az adott szervezet az adat kiadására nem kötelezhető.

Az alperes fellebbezése eredményre vezetett, ezért a felperes köteles viselni az alperes fellebbezési költségét a Pp. 239. §-ának utalószabálya, és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján.

A fellebbezési költség az alperesi jogi képviselő, Pp. 67. § (2) bekezdése és 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése és (5) bekezdése alapján megállapított jogtanácsosi munkadíj.

A per tárgyi illetékmentességére tekintettel a feleket illetékfizetési kötelezettség nem terhelte.

Budapest, 2014. március 13.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.. Hercsik Zita s.k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hiteléül:
tisztviselő